

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra germanistiky a slavistiky

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložila studentka: Klára Komendová
Název práce: Nachbarsprachen. Sprachinitiativen der Euroregionen *Erzgebirge* und *Bayerischer Wald – Böhmerwald – Unterer Inn* im Vergleich

Hodnotil/a: Dr. phil. Boris Blahak, M. A.

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Autorka si vytkla za cíl „sledovat, jak se liší úroveň znalostí jazyka sousední země v Německu a v Česku s ohledem na odlišnou míru jazykového vyučování a které iniciativy v oblasti podpory jazyka sousední země jsou v daných euroregionech nabízeny“ (1). Tohoto cíle dosáhla v *plném rozsahu*.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Autorka se zabývá aktuálním a relevantním tématem, když pojednává o fenoménu „jazyka sousední země“ z pohledu česko-bavorských vztahů. Porovnání iniciativ, které jsou na tomto poli aktivní, a to ve dvou příhraničních euroregionech: česko-bavorském a česko-saském, spočívající ve sběru materiálu, analýze a komparace efektivity, je náročným vědeckým úkolem, který ale předložená diplomová práce naprosto suverénně naplňuje. To, že autorka oba regiony zná ze své zkušenosti díky zahraničním studijním pobytům, zdařilý metodologický přístup k tématu očividně jen podpořilo.

Struktura práce, která je po stručném úvodu (Kap. 1) rozdělena na obsáhlou teoretickou (Kap. 2-6) a sice stručnější, ale co do vědeckého přínosu rovnocennou praktickou část (Kap. 7), která obsahuje vyhodnocení ankety, je přehledná a sleduje logický postup, který čtenáře vede od všeobecného ke konkrétnímu: po objasnění ústředního pojmu „jazyk sousední země“ (Kap. 2) vysvětluje autorka detailně v kapitole 3 systémy školního vzdělávání v cizích jazycích v Bavorsku, Sasku a v Česku a zachycuje postavení češtiny a němčiny na německé, resp. České straně společné hranice. Zde vhodně konstatuje zjištěnou odstupňovanou asymetrii, podle níž „má výuka českého jazyka v Sasku [sice] silnější pozici než v Bavorsku“ (s 15), „němčina jako cizí jazyk má [ale] v Česku mnohem silnější pozici než český jazyk v Německu (Bavorsku, Sasku) [...], zejména proto, že němčina jako cizí jazyk je zde nabízena na téměř všech školách v rámci regulérní výuky“ (s 19).

V kapitole 4 následuje obecný a regionálně specifický popis přeshraničních administrativních jednotek v podobě euroregionů, z nichž jsou dále přiblíženy jejich jazykové iniciativy, které si kladou za cíl podporu jazyka dané sousední země (např. školní rok v sousední zemi, mládežnická fóra, centra jazykových kompetencí, jazykové kempy, publikace, odborné a praktické stáže), a to v následujících dvou kapitolách 5 (*Bayerischer Wald – Böhmerwald – Unterer Inn*) a 6 (*Erzgebirge/Krušnohoří*). V kapitole 7 následuje vzájemné porovnání, při němž je rozpracován význam zlepšování znalostí jazyka sousední země „pro vytvoření společné přeshraniční identity“ (s. 39). Jako zčásti překvapivý výsledek se ukazuje, že oba euroregiony se v první řadě liší v cílových skupinách svých jazykových iniciativ (*Bavorský les*: žáci na základních a středních školách – *Krušnohoří*: děti předškolního věku a mladšího školního věku). Cíle a délka projektů nevykazují žádné signifikantní rozdíly. Euroregion *Bavorský les – Šumava – Dolní Inn* se zřejmě nadále může silněji (především díky *Centru jazykových kompetencí*) opírat o institucionální základ.

V kapitole 8 pak autorka vyhodnocuje široce koncipované dotazníkové šetření s těžištěm ve zkoumaných příhraničních oblastech, a to na téma znalosti daného jazyka sousední země i euroregionů, jejich projektů obecně i konkrétně s vazbou na jazykové iniciativy. Téměř 200 respondentů vzhledem k převažující sociální příslušnosti sice nepředstavuje úplně reprezentativní průřez populací zkoumaných regionů, ale autorka získala přinejmenším informativní obraz o skupině obyvatel s převažujícím vysokoškolským vzděláním, když konstatuje „že účastníci dotazníkového šetření mají pozitivní přístup k sousední zemi i jejímu jazyku. Velká část z nich potvrdila dobré nebo dostačující znalosti jazyka sousední země, sousední zemi navštěvovala zejména v rámci cestování a byla názoru, že udržování přeshraničních kontaktů a jazykové iniciativy euroregionů mezi Bavorskem, Saskem a Českem jsou

důležité. Nejdůležitější pak ale je zlepšit informovanost v této oblasti, aby přeshraniční spolupráce mohla být součástí každodenní reality ještě efektivněji“ (s. 64). Závěr s pohledem do budoucna pak celý výzkum vhodně zakončuje.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Používaný jazyk je z převážné části gramaticky i stylisticky bezchybný a odpovídá vědeckým standardům. Autorka prokazuje schopnost pracovat s náležitými sekundárními i primárními zdroji. Vědecké postupy jsou korektní, přiložené přehledové tabulky a grafy mají patřičnou výpovědní hodnotu a přispívají k pochopení výkladu.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Předložená práce je naprosto přesvědčivá co do metodologického přístupu k tématu, členění a struktury i co do jazykové a formální prezentace dosažených výsledků.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

(1) Specifikujte konkrétně, jakým způsobem by mohl hrát silnější roli (bavorský, saský) stát při vyrovnávání asymetrie znalostí daného jazyka sousední země mezi Německem a Českem

(2) Do jaké míry se v této věci lze inspirovat vzory z jiných vícejazyčných euroregionů (např. na německo-francouzské nebo německo-dánské hranici)?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

výborně (1)

Datum: 9. Května 2021

Podpis: